

Iluarsiissut
Isumaliutissiissut 11. November 2019-imeersoq taarserpaa
Ataatsimiititaliap inassuteqaataata ataani oqaaseqaammik ataatsimik
ilangussisoqarpoq.

Uunga siunnersuut: Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit
pillugit Inatsisartut inatsisaata (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit)
allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx-imeersoq
(Piiaanissamut akuersissummik pissarsinissamut tunngavissarititaasunut piimasaqaatit
allanngortinneqarnerat aamma sumiiffiit piiaanissamut akuersissummi pineqartunut
ilaasut illersorneqarnissaat)

pillugu

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap suliarinninnermini inuttarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Henrik Fleischer, Siumut, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Múte B. Egede, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu Jeremiassen, Atassut
Inatsisartunut ilaasortaq Hermann Berthelsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Steen Lyngé, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Tillie Martinussen, Suleqatigiissitsisut

UKA2019-imi siullermeerinninnerup kingorna Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu
Ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisai siunertaalu

Siunnersuummik matuminnga siunertaavoq aatsitassarsiorluni misissuineq aamma
aatsitassanik piiaaneq pillugit maleruagassat immikkut ittut pillugit aatsitassanut
ikummatissanullu inatsimmi kapitali 7-imi (§§ 29-31) aalajangersakkanik ataasiakkaanik
allannguinnissaq aammalu erseqqissaanissaq. Allanguutit aatsitassanik piiaanissamut
akuersissummik tunniussinermut, akuersissutit taamaattut malillugit ingerlatassanut kiisalu
pisinnaatitsissummik pigisaqartut soqutigisaannik illersuinnissamut, tunngassuteqarput.

1.1. Siunnersuut pingaarnersiorlugu

Siunnersuutip matuma aatsitassanut inatsimmi pissutsit makku malittarisassiorpai:

- Aatsitassarsiorluni suliniutip aningaasaqarnikkut imminut akilersinnaasuunissaa pillugu uppersaasiortoqarnissaanik piumasaqaat atorunnaarpoq. Tamanna ima paasineqassaaq, tassa ingerlatseqatigiiffiit imminut akilersinnaassuseq pillugu misissuinerneq aningaasartuuteqarfiusorujussuarnik, piiarniakkap niuerutitut atorneqarsinnaaneraneq takutitsisumik suliaqartarunnaassapput¹. Taamaalilluni siunissami aatsitassarsiorluni suliniutit qanoq niuernikkut imminnut akilersinnaassusiannik nalilersuisoqassanersoq taamaallaat aatsitassarsiorluni ingerlatseqatigiiffimmit, piginneqataasuinit aningaasaliisuinillu aalajangerneqartassaaq.
- Ingerlatseqatigiiffiit piiasinnaanermut akuersissummik peqartut sumiiffimmi akuersissuteqarfiusumi kisermaassillutik ingerlatanik aatsitassanut tunngassuteqartunik siunnersuutikkut suliaqarsinnaatitaalerput.
- Akuersissummi atugassiissutini piffissamik killiliisinnaanermut Naalakkersuisut siunnersuutikkut periarfissinneqarput, taamaalilluni aatsitassarsiorluni suliniutit akuersissummik tunniussereernerneq unittooqqasarnissaat pinaveersaartinneqassalluni.

2. Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siullermeerinninnermi inatsisissatut siunnersuutikkut anguniakkat siunertallu tunngavimmikkut arlalinnit taperserneqarput. Oqallisiginninnermi aatsitassarsiorluni suliniutini avatangiisinut tunngatillugu piumasaqaatit sukannersut inatsisissatut siunnersuutikkut sakkukillisinneqarsinnaaneraneq ernumanartoqartillugu oqaaseqartoqarpoq. Taamatuttaaq innuttaasut sunngiffimmi sammisaqartarnerat, takornariaqarnikkut il.il. inuussutissarsiuutiginninnikkut periarfissaasa inatsisissatut siunnersuutikkut ajornerulersinneqarsinnaaneraneq isumakulunnartinneqarpoq.

3. Tusarniaanermut akissutit

Inatsisissatut siunnersuut 2019-imi 1. apriliimiit 6. maajip tungaanut Namminersorlutik Oqartussat tusarniaanermut nittartagaatigut tusarniaassutigineqarsimasooq ataatsimiititaliap paasivaa. Taamatuttaaq Naalakkersuisoqarfiit akornanni tusarniaassutigineqarsimavoq.

¹ Aatsitassarsiorluni suliniutit piviusunngortinneqartut tallimararterutaat (20%) kisimik imminut akilersinnaassuseq pillugu misissuinerneq siulittuutitut naapertuuttarneri suliffeqarfiup siunnersuinerneq suliaqarfiusup nunarsuarmi tamarmi tusaamaasaq Mckinleyp misissuisimaneranit paasinarsisimavoq. <https://www.mckinsey.com/industries/capital-projects-and-infrastructure/our-insights/optimizing-mining-feasibility-studies-the-100-billion-opportunity>

Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoq siunersiuinermi paasissutissiivoq inatsisissatut siunnersuut akuersissummik peqartunut pisortatiguunngitsumik tuluttut oqaatsit atorlugit tusarniaassutigineqarsimasoq. Tassunga atatillugu ukunannga akissutinik Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik tigusaqarsimavoq:

- Sulisitsisut GE (Greenland Business Associations-imi (GBA) Branche Committee for Raw Materials sinnerlugu)
- North American Nickel Inc
- Tanbreez

Tusarniaanermut akissutit pisortatigoortuunngitsut isumaliutissiisummut ilanngussaq 2-mi erseqqinnerusumik allaaserineqarput.

Ingerlatseqatigiiffinnik pisortatigoortuunngitsumik attaveqarnissaq Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit pitsaasutut nalilerneqarsimaneranut ingerlatseqatigiiffiit ilaasa amerlasuut taamatut oqaloqatigiinnermik atuiumasarnerat pissutaasimavoq. Tamatuma saniatigut taamak iliornikkut eqqornerusunik akissuteqartoqartartoq. Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit ilimagineqarpoq.

4. Tapiliussatut paasissutissat

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnerminut atugassatut Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoq siunersiuinermut aggersarparaa. Ataatsimiititaliap siunersiuinermi apeqputai Naalakkersuisullu akissutai isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussaq 1-itut 2-tullu ikkunneqarput.

Ataatsimiititaliaq malitsitut Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisumut ataasiakkaanik apeqquteqarpoq. Apeqqutit taakku Naalakkersuisullu akissutai isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussaq 3-tut 4-tullu ikkunneqarput.

Kommune Kujalleq Inatsisartunut ilaasortanut tamanut ulloq 31. Oktober 2019-imi allagaqarpoq, tassani aatsitassanut inatsimmi allannguutissatut siunnersuutigineqartunut tapersiilluni. Allakkiaq taanna isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussaq 5-itut ikkunneqarpoq.

5. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Inatsisissatut siunnersuut annikitsuinnaq inatsimmi atuuttumi immikkoortunik pingasunik allannguisoq matumani pineqarmat ataatsimiititaliap aallarniutigalugu oqaatigissavaa.

5.1. Imminut akilersinnaassutsimik misissuisussaanermik atorunnaarsitsineq

Inatsit atuuttoq malillugu akuersissummik tunineqarsinnaanermut piunasaqaataavoq ”aningsarsiuutigalugu atorluarneqarsinnaasunik” aatsitassaartoq misissuinerup paasinarsitissimassagaa.

Tamanna imatut oqaatigineqarsinnaavoq, piiagassap aningsarsiuutigalugu atorluarneqarsinnaanera, tassa inuussutissarsiutitut aningsarsiuutigalugu iluanaarutaasinnaanera naammattumik ilimanaateqartoq qinnuteqartup Naalakkersuisunut uppersassagaa.

Piunasaqaat taanna siunnersuutikkut peerneqarpoq.

Nassuiaatini nalinginnaasuni inatsisissatut siunnersuummut tunngaviusut pillugit Naalakkersuisut ilaatigut innersuussutigaat, naalagaaffinni aatsitassarsiorfiusuni siuarsimasuni, assersuutigalugu Australiami allanilu piiaanissamik qinnuteqarnermut atatillugu imminut akilersinnaassutsimik misissuinerit inernerinik nassiusaqarnissaq piunasaqaataanngitsoq. Naalagaaffinni taakkunani qanoq aatsitassarsiorluni suliniutit niuernikkut akilersinnaassusiat aatsitassarsiornermik ingerlatseqatigiiffinnut, piginneqataasuinut aningsarsiuutigalugu naliligassanngortinneqartarpoq. Taamaattorli aatsitassaqarnera ingerlatseqatigiiffiup suli uppersartussaavaa.

Atorunnaarsitsineq qinnuteqartup VSB pillugu nassuiaasiaanik (Inuiaqatigiinni piujuartussamik iluaqutaasumik sunniutissanik nalilersuineq) akuersissutiginninnermut tunngatillugu isumaqatigiinniuteqarnissamut- aalajangiinissamullu Namminersorlutik Oqartussat tunngavissaannik ajornerulersitsissanersoq siunnersuinerimi Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoq ataatsimiititaliamit aperineqarpoq.

Inuiaqatigiinni piujuartussamik iluaqutaasumik sunniutissanik nalilersuinerimik nassuiaat VSB-mut nassuiaammik taaneqartoq, qanoq annertutigisumik nunaqavissunik sulisoqarnissaq, suliffeqarfinnik nunatsinneersunik atuinissaq kiisalu qanoq annertutigisumik Kalaallit Nunaanni suliareqqiisoqarnissaanik atugassarititaasunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut aalajangiinissamut tunngavissaanni ilaatinneqarpoq.

Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisup akissummini paasissutissiissutigaa maannamut suleriaaserineqartumi imminut akilersinnaassutsimut misissuineq, ingerlatseqatigiiffiit § 29, imm. 2 malillugu peqarfimmik niuerutigalugu piiarneqarsinnaasumik paasinarsitissimassaganeranut atatillugu nassiuunneqartartoq, VSB-mut nassuiaammik suliaqarnermut tapertaasarsimasoq.

Inatsisip allanngortinneqarnerata malitsigisaanik aatsitassarsiorfimmi ingerlatassatut pilersaarutigineqartut tutsuiginartumik nassuiarneqarnissaannik piunasaqarsinnaatitaanissamut Naalakkersuisut siunissami § 29, imm. 2-mut taarsiullugu § 77, imm. 2-mut innersuussisartussaassapput. VSB-mut nassuiaat ingerlatseqatigiiffimmi suliarineqartoq aatsitassarsiorfimmi ingerlatassat inuiaqatigiinnut tunngasunut sunniutissaannik naapertuuttumik paasinarsisitsinersoq, nassuiaanersoq nalilersuinersorlu naliliinissamut, imminut akilersinnaassutsimut misissuineq tunngavisseeqataasinnaavoq.

Ingerlatseqatigiiffik qinnuteqartoq aatsitassarsiorfimmi ingerlatassanik nammineq pilersaarusiorterminut atatillugu imaluunniit/aamma assersuutigalugu VSB-mut nassuiaammik aamma VVM-mut nassuiaammik suliaqarnermut atatillugu, imminut akilersinnaassutsimik misissuineramik suliaqartarpoq, aatsitassarsiorfimmi ingerlatassanik pilersaarutigineqartunik nassuiaaviummik, taamaattumik imminut akilersinnaassutsimut misissuineq nassiunneqassasoq Naalakkersuisut suli piunasaqaatigisinnaassavaat.

Taamaattoq siunissami assigiinngissutaasoq tassaassaaq, imminut akilersinnaassutsimut misissuinerami peqarfimmik niuerutigalugu piarneqarsinnaasumik killissalersuinersoq paasinarsisitsinersorlu Naalakkersuisut pisortatigoortumik akuersissuteqarfigisussaassanngikkaat. Aamma imminut akilersinnaassutsimut misissuinerup sukumiissusaa allaassuteqarsinnaassaaq, ingerlatassamik nalilersuineq qanoq qularnaatsiginersoq allaassuteqarsinnaalluni.

Tassungaaq atatillugu ilisimatitsiffiusumik ataatsimiinnermi Naalakkersuisup paasissutissiissutigaa sanilliussinissamut tunngavissaqannginnermi, ullumikkut §29, imm. 2 malillugu imminut akilersinnaassutsimik misissuineramik Naalakkersuisut akuersinissaannut piunasaqaataasutut erseqqitsigisumik, isertitassat aningaasartuutissalluunniit qanoq amerlatiginissaat naatsorsuutigineqarsinnaasoq uppersaasarniassallugu ingerlatseqatigiiffimmut ajornarsinnaasoq.

Aammattaaq ataatsimiititaliap siunersuineranut Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisumut apeqqutigaa qanoq atorunnaarsitsineq Namminersorlutik Oqartussat paragraf 18 malillugu atugassiissutinik aalajangersaanermi, § 19 malillugu piiaanissamut pilersaarummik akuersissutiginninnermi, § 43 malillugu matusinissamut pilersaarusiap akuersissutigineqarnerani kiisalu § 86 malillugu akuersissutinik isumaqatigiinniuteqarnissamut- aalajangiinissamullu tunngavissaannik ajornerulersitsissanersoq.

Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisup akisummini paasissutissiissutigaa taamaallaat aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 29, imm. 2-mut tunngatillugu,

imminut akilersinnaassutsimut misissuinnissaq piumasaqaataajunnaartussaasoq. Sulilu aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 16 naapertorlugu piiaanissamut akuersissummik tunniussisoqarsinnaalinnginnerani, suliassamut pilersaarut tamakkiisoq aammalu pisuni aalajangersimasuni imminut akilersinnaassutsimik misissuineq (aalajangersimasumik annertussusilik) pisariaqartinneqartussasut.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 18, imm. 3 naapertorlugu Kalaallit Nunaanni sularinninnissaq pillugu piumasaqaammik aalajangersaanermi pisinnaatitsissummik pigisaqartoq aallaaviatigut imminut akilersinnaassutsimut misissuinnermik tunniussisussaassaaq.

Aatsitassarsiorfiutileqatigiiffik qanoq annertutigisumik Kalaallit Nunaanni suliareqqiinnermik ingerlatsissanersoq, Naalakkersuisut aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 18, imm. 3 naapertorlugu piumasaqaatinik aalajangersaasinnaapput. Sulisartunik nunaqavissunik aamma ingerlatseqatigiiffinnik maani najugaqartunik akuutitsinissamut kiisalu Kalaallit Nunaanni piginnaasaqarfinnik inerisaanissamut tunngasut saniatigut, Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni suliareqqiinnerup annertussusissaanik aalajangersaaneranni, Kalaallit Nunaanni aamma Kalaallit Nunaata avataani suliareqqiinnerup ingerlanneqarnerani nunap karsiata aamma ingerlatseqatigiiffiup isertitassaannik oqimaaqatigiissaarineq, tunngavigineqassaaq. Taamaattoq Kalaallit Nunaanni suliareqqiineq pillugu nalilersuinnermut tunngatillugu qinnuteqartup suut uppersarsinnaassaneraa aammalu atugassarititaasut suut malinneqassanersut, suli piumasaqaatit ersarissuunngillat. Tamatumaa ersarissisinnissaa Naalakkersuisut sulissutigaat.

Imminut akilersinnaassutsimut misissuineq suli aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi §§ 19 aamma 43 naapertorlugit piiaanissamut matusinissamullu pilersaarutiniq suliaqarnermut aallaaviusussaavoq, ilanngullugit suliassami pingaarnertigut attaveqatigiinnerup kiisalu piiaanerup naammassereernerata kingorna suliassap matuneqarnissaanut qularnaveeqqusiinnerup aalajangersarneqarnerat.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 86 naapertorlugu ingerlatassanut akuersissuteqarnermi imminut akilersinnaassutsimut misissuineq annikitsuinnarmik aallaavigineqartarpoq.

Kiisalu ataatsimiititaliaq allakkatigut apeqqutikkut (ilanngussaq 3) aatsitassarsiornermik ingerlatseqatigiiffinnut piiaanissamut akuersissummik peqartunut tunngatillugu Kalaallit Nunaanni akileraartarnermut oqartussaasut akileraarutiniq nakkutilliinissaminnut tunngavissaasa sakkukinnerulernerannik akilersinnaassutsip naatsorsornera pillugu nalunaarusiamik nassiussinissamik piumasaqaammik atorunnaarsitsineq nassataqarsinnaanersoq apeqqutigaa.

Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisup akissummini ima nassuiaavoq (Ilanngussaq 4):

“Atorluaanissamut akuersissummik nalunaaruteqarnissamut piunasaqaatitut, akuerisaasumik imminut akilersinnaassusermik naatsorsuutitik misissueqqissaarutaanik piunasaqaatip atorunnaarsinneqarnera, akileraarutitigut nakkutiginninnissamut Akileraartarnermut oqartussaasut tunngavissaannut sunniuteqassanngilaq, soorluttaa pilersaarutip Landskarsimut nakkartitassaanut sunniuteqassanani.

Imminut akilersinnaassusermik naatsorsuutitik misissueqqissaarusiaq tassaavoq pilersaarutip imminut akilersinaassusianik siumut naatsorsuusialaq, akerlianilli akileraartarnermut oqartussaasut kingumut piviusumik isertitaasut nakkutigisarlugu.”

5.2. Kisermaassisussaataitanermut aalajangersagaq

Piiaanissamut akuersissummik tunniussereernermi qinnuteqartut allat sumiiffimmi pineqartumi aatsitassarsiornermik ingerlatsinissamut akuersissummik tunineqarnerannik piiaanissamut akuersissummik pigisaqaqaartup nalaataqannginnissaa inatsisissatut siunnersuutikkut siumut isigisumik malittarisassiuunneqarpoq. Tassunga atatillugu eqqaamaneqartariaqarpoq aatsitassarsiornermik ingerlatseqatigiiffiit piiaanissamut akuersissutitip tunniunneqarnissaata tungaanut amerlasuutigut suliniummik ineriartortitsinermit inerikkiartortitsinernullu aningaasarpassuarnik aningaasaliissuteqartarmata. Taamaamat sumiiffimmi pineqartumi qinnuteqartup siulliup suliniummik ineriartortitsinermit aningaasartuutitik annaasaqaratarsinnaanernillu tamanik nammataqarfigisimasaani kingusinnerusukkat qinnuteqartut piiaanissamut akuersissummik tunineqarsinnaanerat naapertuussorinangilaq. Aningaasarpassuarnik atuiffiusumik aatsitassarsiornermit aningaasaliissuteqarnermi sumiiffimmut akuersissuteqarfiusumut unammillertsinik takkuttoqarneratigut ajornerusumik piginnaatitaaffeqalinnginnissaq pingaartuuvoq.

Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisup siunersiuinermi paasissutissiissutigaa aalajangersakkakut taamaallaat siunertarineqarpoq ingerlatseqatigiiffiit sumiiffimmi kisermaassilluni aatsitassanik aalajangersimasunik piiaanissamut akuersissuteqartut, ingerlatseqatigiiffiit allat piffimmi pineqartumi aatsitassanik allanik misissuinnissamut piiaanissamullu akuersissummik tunineqannginnissaannut qulakkeerunneqarnissaat.

Suliffissuaqarnermi aammalu aningaasaliisartut akornanni sumiiffinni kisermaassisussaataaffiusuni pisinnaatitaaffinnik unammilleqatigiittunik tunniussisoqarsinnaaneranik aarleqquteqarlutik isumanerluuteqarneq pissutigalugu taanna ilanngunneqarpoq, tassami inatsisit atuuttut malillugit pisinnaatitsissummik pigisaqartut allat sumiiffimmi ataatsimi aatsitassanik piiaanissamut pineqartunut ilaanngitsumi

aatsitassarsiorlutik misissuinissamut aamma aatsitassanik pīaanissamut akuersissummik pissarsisinnaanerit, eqqarsaatigiinnarlugu periarfissaammat.

Aalajangersimasumik najugaqartut, pīaanissamut akuersissummik pigisaqartoq isumaqatigalugu, sumiiffimmi akuersissummi pineqartunut ilaasumi aatsitassanik katersinissamut periarfissaqarnerat (100.000 koruunit angullugit nalilinnik) aalajangersakkakut kalluarneqanngilaq².

Annikitsumittaaq aatsitassarsiornissamut pisinnaatitsissummik pigisaqartup sumiiffinni pīaanissamut akuersissummi pineqartunut ilaasuni aatsitassarsiorluni misissuinernik aamma aatsitassanik pīaanernik ingerlataqarnissaa pillugu pīaanissamut akuersissummik pigisaqartup aamma kisermaassisusaaatitaanani annikitsumik aatsitassarsiornissamut akuersissut malillugu annikitsumik aatsitassarsiornissamut pisinnaatitsissummik pigisaqartup akornanni isumaqatigiissuteqarnissamik periarfissaqarnerit aalajangersakkakut kalluarneqanngillat³.

5.3. Piffissamut killiussat pillugit atugassarititaasut

Naalakkersuisut pīaaanissamut akuersissummik tunniussinermut atatillugu ingerlatsinermut piffissamik killilimmik atugassiinermik ikkussinissamik siunnersuutikkut piginnaatinneqarput. Piffissamik killiliinerit taakku pīaanissamut akuersissutip nassataanik ingerlatsinerusinnaasunut pilersaarutinik nassiussinissamut, sumiiffimmi suliffeqarfinnik peqataatitsisusaaanermut (IBA) imaluunniit atorulersuutinik aatsitassanik pīaanernik aallartitsinnissamut pisariaqartinneqartunik pilersitsinissamut attuumassuteqarsinnaapput. Naalakkersuisut aamma akuersissummi piffissaliussat aalajangersarneqarsimasut malinneqanngippata akuersissutip utertinneqarnissaanik imaluunniit atorunnaarsinneqarnissaanik atugassiissutinik pīaanissamut akuersissutikkut aalajangersaasinnaatitaapput. Aatsitassarsiorluni suliniutit pīaanissamut akuersissutip kisermaassisusaaatitaanerullu tunniunneqareernerani unittuunnginnissaasa qulakkeerneqarnissaa aalajangersakkamik taassuminnga siunertaasungavoq.

Siunnersuutikkut piffissamut killiussat pillugit atugassarititaasunut aalajangersaasinnaatitaaneq taamaallaat pīaanissamut akuersissutinut atuuppoq. Aalajangersakkap misissueqqaanermut akuersissutinut tunngatillugu aamma atuutsinneqartariaqarsinnaanera ataatsimiititaliamit isumaliutigineqarpoq. Tamanna aatsitassarsiorluni suliniutip pineqartup siuariartorfiunissaa qulakkeerniarlugu kiisalu kisermaassilluni misissuinissamut akuersissutit, pingaarnertut allat sumiiffimmi pineqartumi

² Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 45 b, imm. 4

³ Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 34 a

ingerlatsinissamat qinnuteqarnissaat mattunniarlugu qinnutigineqartarnissaat pinaveersaarniarlugu.

Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliap Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoq aperaa misissueqqaarnissamat akuersissutit aalajangersakkap oqaasertaanut ilanngunneqarnissaanut pissutsinik akerliusunik aatsitassarsiorluni inuussutissarsiummi peqarnersoq.

Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisup akissummini tikkuarpaa Kalaallit Nunaanni asimi suliaqarfiususaaq sivikitsuinnaasartoq (inissisimanagera apeqqutaalluni juunimiit septembarimut). Taamaattumillu piffissaliussat sivikinnerat unammillernartoqarsinnaasartoq, tassami assersuutigalugu silarlunna imaluunniit ukiumi ataatsimi aningaasalersuisussarsisinnaannginneq pissutigalugit sukkasuumik ukiumi ataatsimi aatsitassarsiorluni misissuinissaaq annaaneqarsinnaasarmat.

Peqatigitillugu Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisup paasisutissiissutigaa aatsitassarsiorluni misissuinissamat akuersissut Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni misissuinissamat aamma misissueqqaarnissamat akuersissutinut (ikummatissiassat ilaanatik) atugassarititaasut nalinginnaasut naapertorlugit maleruagassiivigineqartut. Tassani toqqaannanngitsumik piffissalersuinerit aalajangersagaallutik, ima paasillugu pisinnaatitsissummik pigisaqartut aningaasartuutit ukiut tamaasa aatsitassarsiorluni misissuinermut atorneqartussat pillugit aatsitassarsiorluni misissuinissamat pisussaaffeqartut.

Aatsitassarsiorluni misissuinissamat pisussaaffeqarneq angissuseq pisoqaassuserlu malillugit naatsorsorneqartarpoq. Tassa imaappoq akuersissutip pisoqaliartornerani, ukiut tamaasa ukiumut aningaasartaliussat qaffakkiartussapput, peqatigisaanillu aningaasartai kvadratkilometerikkaarlugu qaffakkiartussallutik. Tamatuma kingunerisaanik pisinnaatitsissummik pigisaqartoq ingerlatassanik suliaqarnissamat pinngitsoorani pisussaatinneqartarpoq. Aammattaaq pisinnaatitsissummik pigisaqartoq, aatsitassarsiorluni misissuinerminik siunnerfeqartitsinissamat aamma akuersissutip pisoqaliartornerani akuersissutip angissusaanik annikillisitsilluni naleqqussaannissamat, pinngitsoorani pisussaatinneqartarpoq. Tassa imaappoq, aatsitassarsiorluni misissuineq sukkasuumik aallussiviulertarpoq aammalu nunaminertat tassani soqutiginarinneqanngitsut utertinneqartarlutik.

Aatsitassarsiorluni misissuinissamat akuersissutit ukiunut tallimanut tunniunneqartarput. Aatsitassarsiorluni misissuinissamat akuersissutit ukiunik tallimanik tamatumalu kingorna ukiut pingasukkaarlugit sivitsorneqarsinnaapput. Pisinnaatitsissummik pigisaqartup aatsitassarsiorluni misissuinissamat pisussaaffini naammassisimanngippagit Naalakkersuisut akuersissutip sivitsorneqarnissaa itigartissinnaavaat.

Pisinnaatitsissummik pigisaqartup ukiumut ataatsimut pisussaaffini naammassisimangippagit, amigartoorutaasut ukiup tullianut nuutinneqarsinnaapput. Imaluunniit pisussaaffiit 50 %-ii aningaasaqarnikkut taarsiissutaassasut Naalackersuisut piumasarisinnaavaa. Aatsitassarsiorluni misissuinissamut pisussaaffiit suli naammassineqarsimangippata Naalackersuisut akuersissut uterteqqusinnaavaat.

Sivitsuinermi misissueqqaarnermut pisussaaffiit naammassineqarsimassapput; tamanna aningaasartat piumasaqaatigineqartut atorlugit ingerlatassat naammassineqarsimassallutik imaluunniit aatsitassarsiorluni misissuinissamut pisussaaffiit 50 %-iinik taarsiissutissanik akiliinikkut.

Naalackersuisut naliliinerat malillugu maleruagasseeriaaseq isumatusaartorujussuarmik ingerlasimavoq, Naalackersuisullu sumiiffimmi akuersissuteqarfiusumi ingerlatassat piviusumik ingerlanneqarnissaannik kissaateqarnerat periaatsimi naammassineqarluni. Aatsitassarsiorluni misissuineq aallunneqassaaq aammalu nunaminertat pingaarteqanngitsut soqutiginnittunut allanut sukkasuumik atorneqarsinnaasunngortinneqassallutik. Peqatigitillugu aqqissuussineq pisinnaatitsissummik pigisaqartunut allaffissornermullu sulariuminartuuvoq/paasiuminartuuvoq.

5.4 Inatsisissatut siunnersuutip pinngortitamut avatangiisinullu sunniutissai

Siunnersuummik siullermeerinninnermi siunnersuutip pinngortitamut avatangiisinullu sunniutissai ernumanartoqartinneqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Aatsitassanut inatsimmi kapitali 7-imi (§§29-31), aatsitassarsiorluni misissuinermut aamma aatsitassanik paaanermut tunngasumi ataasiakkaatigut inatsisissatut siunnersuut allanguiniarpoq. Aatsitassanut inatsimmi aalajangersakkat avatangiisit pinngortitarlu pillugit malittarisassiisut kapitali 13-imiippat aammalu §§-ini 50-62-imi aalajangersakkatigut malittarisassiuunneqarlutik.

Taamaalilluni inatsisissatut siunnersuut avatangiisit, pinngortitaq inuiaqatigiillu peqqissusaat pillugit malittarisassanik allannguineramik imaqaanngilaq. Taamaalillutillu aatsitassanut inatsimmi avatangiisit pinngortitallu illersorneqarnissaat pillugu piumasaqaatit allanngortinneqaratik attatiinnarneqarput.

5.5 Inatsisissatut siunnersuutip annikitsumik atuineramik sulialinnut ujaqqanillu pinnersaasiassanik katersisinnanermut sunniutai

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani inatsisissatut siunnersuutip annikitsumik atuilluni ingerlatsisunut kiisalu ujaqqanik pinnersaasiassanik katersisarnermut tunngatillugu ajortumik sunniuteqalersinnaanera pillugu isumakulunnartitsisoqarluni oqaaseqartoqartoq ataatsimiititaliap malugaa. Siunnersuinermi ataatsimiititaliap apeqqutaanut akissutit

tunnngavigalugit tamatuminnga isumakuluutiginninnissamut tunnngavissaqanngitsoq ataatsimiititaliap paasivaa. Isumaliutissiisummi matumani kisermaassisussaatitaanermut aalajangersagaq pillugu immikkoortoq 5.2-mut innersuussisoqarpoq.

5.6 Siunnersuutip piniartarnermut sunngiffimmilu sammisaqartarnermut sunniutai

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa siunnersuutip siullermeerneqarnerani qanoq inatsisissatut siunnersuutip piniartarnermut sunngiffimmilu sammisaqartarnermut allanut ajortumik sunniuteqarsinnaanera isumakulunnartillugu oqaaseqartoqartoq.

Tamanna tunnngavigalugu siunersiuinermi ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq kisermaassisussaatitaanermut aalajangersagaq najugaqavissut sumiiffimmi akuersissuteqarfiusumi sunngiffimmi soorlu piniariarlutik sammisaqartarnerannut killiliissanersoq.

Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisup akissummini paasissutissiisutigaa aalajangersagaq sumiiffimmi akuersissuteqarfiusumi piniartoqarsinnaaneranut allatullu sunngiffimmi sammisaqartarnermut sunniuteqassanngitsoq:

“Aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq aatsitassarsiorluni ingerlatanuinnaq tunnngassuteqarpoq, aalajangersimasumik najugaqartut allanik ingerlataqarnissamut (sukisaarsaarnermut imaluunniit inuussutissarsiornermut tunnngasuusinnaasoq) periarfissaqarneranni inatsisitigut inissisimaneq, taamaalilluni allannqortitsinissamik siunnersuut malillugu taamaalilluni taamaaginnartussaavoq.

Aatsitassanik piiaanissamut akuersissummik pigisaqartup taamaalilluni sumiiffimmi pisinnaatitaaffiit atuutereersut ataqqisussaassavai.

Inatsisit atuutereersut malillugit aammalu allannqortitsinissaq siunnersuutigineqartoq malillugu sumiiffinnut taakkualuunniit ilaannut piiaanissamut akuersissummi pineqartunut ilaasunut iserniarnissamut killilersuisoqarsimasinnaavoq, assersuutigalugu tamanna isumannaallisaaneq eqqarsaatigalugu pisariaqarpat ungaluliinikkut.”

5.7 Killiliussanik aalajaatsunik pisariaqartitsineq

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliami siunersiuinermi paasissutissiisutigineqarpoq, aatsitassanut inatsisip iluarsartuuteqqinnissaanut siunnersuummik appaagu saqqummiussinissaq Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqartoq.

Aatsitassanut inatsit 1. Januar 2010-mi atuutilerpoq maannamullu tallimariarluni allannqortinneqarsimalluni. Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq aatsitassanut inatsimmi

allannguikulaarnerit, aatsitassarsiornermik inuussutissarsiummi patajaatsunik sinaakkuteqarnissamik pingaartitsilluinnartumi aarlerinissamut tunngavissiisinnaasut.

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap tamanna tunngavigalugu Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisumut apeqqutigaa, aatsitassanut inatsimmik iluarsartuusseqqinnissamut inatsimmi allannguutinik taakkuninnga annertuunik ilanngussinermut taarsiullugu, siunnersuummik maannakkut saqqummiussinissamik Naalakkersuisut toqqaasimanerannut suna tunngaviunersoq. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq kinguartitsineq iluanngequtinik imaluunniit ulorianaatinik nassataqarsinnaanersoq.

Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisup akissummini ima paasissutissiivoq (Ilanngussaq 4):

“Inatsisip kukkunersiorneqarnissaata pisussap utaqqinissaaniit, maannangaaq Aatsitassanut inatsisip allannguutaanut pineqartunut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummeerusunnerannut pissutaavoq, siunissami qaninnerpaami, pisinnaatitsissummik pigisaqartut piiaanissamut akuersissutit pillugit qinnuteqarnissaat naatsorsuutigineqarmat. Ilaatigut Tanbreez Mining Greenland A/S ilaallutik.

Allannguummik siunnersuutaasumik kinguartitsinerup kingunerissavaa, piiaanissamut akuersissutinik qinnuteqaatinik suliaqarnerup ajornakusoortinneqalerneq, ajornerpaatigut pilersaarutinik kinguartiterissalluni imaluunniit unittoorutigineqavissinnaalluni. Maannakkut periarfissarissaarpugut, tamatumuunalu iliuuseqartariaqarluta, aningaasaleerusunneq sanngiillisissanngikkutsigu.”

6. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunissai

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunissai siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasuni Naalakkersuisunit allaaserineqarsimapput. Naliliinermi Naalakkersuisunit saqqummiunneqartumit allaanerumik naliliissalluni ataatsimiititaliaq tunngavissaqarsorinngilaq.

7. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuut akuersissutigineqassasoq inassutigaa.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnermini qanoq imminut akilersinnaassutsimik misissuineramik tunniussinissamik piumasaqaammik atorunnaarsitsineq siunertaanngikkaluamisk pitsaanngitsunik kinguneqarsinnaanersoq paasiniarpaa, matumani aamma VSB pillugu nassuiaasiamik (Inuiaqatigiinni piujuartussamik iluaqutaasumik sunniutissamik nalilersuineq) tunniussinissaq pillugu isumaqatigiinniuteqarnissamut-aalajangiinissamullu Namminersorlutik Oqartussat tunngavissaannik ajornerulersitsissanersoq. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisup akissutaa ima paasivaa, tassa taamaattoqarnaviannitsiq.

Ataatsimiititali Naalakkersuisut kaammattorpai aatsitassanik paaalluni suliniutinut tunngatillugu paasissutissanik tulluartunik naammattunillu, Namminersorlutik Oqartussat inuiaqatigiit soqutigisaannik isumaginninneranni atugassanik, qulakkeerinissaq eqqumaffigeqqullugu.

Inatsissatut siunnersuutip inuiaqatigiit kalaallit aatsitassarsiorluni suliniutinit inuiaqatigiinnut isaatitaqarnissamut qulakkeerinissamut periarfissaannik ajornerulersitsissannginneranik ajortumillu sunniuteqassannginneranik kiisalu aatsitassanut inatsimmi avatangiisip pillugit piumasaqaatinik ajornerulersitsissannginneranik Aatsitassanut Suliffeqarnissamullu Naalakkersuisup ataatsimiititaliamut uppersaasimanera ataatsimiititaliamit pitsaasutut nalilerneqarpoq.

Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Henrik Fleischer
Siulittaasoq

Hermann Berthelsen

Múte B. Egede
Siulittaasup tullia

Aqqalu Jerimiassen

Steen Lyng

Peter Olsen

Tillie Martinussen